

Bruksela, 19 grudnia 2016 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2013/0140 (COD)

10755/1/16
REV 1 ADD 1

AGRI 381
VETER 66
AGRILEG 103
ANIMAUX 19
SAN 286
DENLEG 65
PHYTOSAN 18
SEMENCES 9
CODEC 985
PARLNAT 365

UZASADNIENIE RADY

Dotyczy: Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych)

- Uzasadnienie Rady
- Przyjęte przez Radę 19 grudnia 2016 r.

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 6 maja 2013 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wyżej wymieniony wniosek, którego podstawą są art. 43 ust. 2, art. 114 i art. 168 ust. 4 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) (zwykła procedura ustawodawcza)¹.
2. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 15 kwietnia 2014 r.² Przeprowadzono konsultacje z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, które to instytucje w dniach – odpowiednio –16–17 października oraz 29 listopada 2013 r. wydały opinie.
3. Połączona Grupa Robocza Ekspertów Weterynaryjnych i Ekspertów Fitosanitarnych, Grupa Robocza Głównych Lekarzy Weterynarii oraz Grupa Robocza Doradców/Attaché do Spraw Rolnych analizowała przedmiotowy wniosek na trzydziestu siedmiu posiedzeniach podczas różnych prezydencji.
4. Komitet Stałych Przedstawicieli (część I) osiągnął porozumienie co do początkowego mandatu negocjacyjnego, który Rada następnie zatwierdziła – 26 października 2015 r. – jako podejście ogólne³. Do mandatu tego wprowadzono zmiany – 18 maja 2016 r.⁴ i 10 czerwca 2016 r.⁵
5. W następstwie kilku spotkań o charakterze technicznym i nieformalnych rozmów trójstronnych podczas prezydencji luksemburskiej i niderlandzkiej, 15 czerwca 2016 r. – podczas dziesiątej rundy rozmów trójstronnych – współprawodawcy wypracowali wstępne porozumienie co do tekstu kompromisowego z myślą o osiągnięciu wczesnego porozumienia w drugim czytaniu. Komitet Stałych Przedstawicieli (część I) zaaprobował tekst kompromisowy 22 czerwca 2016 r.⁶

¹ 9464/13 + ADD1 + ADD 2.

² 8304/14

³ 13242/15+ 13181/15 + 13209/15

⁴ 8121/16+ ADD1 – ADD5

⁵ 8346/16

⁶ 10248/16 + ADD1

6. 12 lipca 2016 r. przewodniczący parlamentarnej Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności wystosował pismo do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli, w którym stwierdził, że jeżeli Rada przyjmie swoje stanowisko w pierwszym czytaniu zgodnie z tekstem kompromisowym załączonym do tego pisma, zaleci on, by Parlament Europejski na posiedzeniu plenarnym zatwierdził stanowisko Rady bez poprawek – z zastrzeżeniem weryfikacji prawno-językowej – w drugim czytaniu.
7. 10 października 2016 r. Rada osiągnęła porozumienie polityczne w sprawie tekstu kompromisowego⁷.

II. CEL

Głównym celem proponowanego rozporządzenia jest uproszczenie i usprawnienie istniejących ram prawnych rozporządzenia (WE) nr 882/2004 oraz objęcie prawie wszystkich sektorów łańcucha rolno-spożywczego jednolitym zbiorem zasad dotyczących kontroli urzędowych; niektóre sektory, na przykład zdrowia roślin, materiału rozmnożeniowego roślin, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego czy produkcji ekologicznej, są obecnie objęte odrębnymi przepisami dotyczącymi kontroli. Przedmiotowe rozporządzenie ma również na celu poprawę skuteczności kontroli urzędowych przeprowadzanych przez państwa członkowskie w całym łańcuchu rolno-spożywczym, tak by umożliwić szybkie reagowanie w sytuacjach kryzysowych, przy jednoczesnej minimalizacji obciążeń dla podmiotów. Dlatego też wprowadza wymóg, by takie kontrole były przeprowadzane w stosunku do wszystkich podmiotów, w oparciu o ocenę ryzyka i z właściwą częstotliwością.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

1. Kontekst ogólny

Kompromisowy tekst, którego dotyczy porozumienie polityczne osiągnięte na forum Rady, w pełni odzwierciedla porozumienie osiągnięte przez współprawodawców. Tekst utrzymuje cele zawarte we wniosku Komisji, a jednocześnie uwzględnia najważniejsze poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w pierwszym czytaniu.

⁷ 12175/16 + ADD1

2. Główne kwestie

a) Zakres

Komisja przypomniała, że choć rozporządzenie (WE) nr 882/2004 zapewnia ogólne ramy w zakresie kontroli urzędowych w sektorach prawa paszowego i żywnościowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, ze względów historycznych kontrole w zakresie zdrowia zwierząt (zarówno dotyczące towarów krajowych, jak i przywożonych) i kontrole w odniesieniu do pozostałości weterynaryjnych produktów leczniczych pozostały regulowane oddzielnie. Dodała także, że kontrole w odniesieniu do innych sektorów związanych z łańcuchem rolno-spożywczym tj. sektorów zdrowia roślin, materiału rozmnożeniowego roślin i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nie były objęte zakresem stosowania rozporządzenia (WE) nr 882/2004 i stworzono dla nich szczególne, odrębne przepisy sektorowe. Dlatego też Komisja zaproponowała rozszerzenie zakresu stosowania istniejących ram prawnych rozporządzenia (WE) nr 882/2004, by uwzględnić wyżej wspomniane sektory, a także doprecyzować, że zakresem tym objęte są: produkcja ekologiczna, chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne, gwarantowane tradycyjne specjalności oraz organizmy zmodyfikowane genetycznie (GMO).

Rada uznała, że na obecnym etapie – tj. oczekiwania na nowy wniosek Komisji w sprawie materiału rozmnożeniowego roślin – jest zbyt wcześnie, by do zakresu przedmiotowego rozporządzenia włączyć kontrole urzędowe w tym zakresie. Rada uzgodniła, by ograniczyć przepisy dotyczące kontroli urzędowych w odniesieniu do zamierzonego uwalniania do środowiska GMO jedynie do kontroli urzędowych GMO do celów produkcji żywności i paszy, a także by wyłączyć kontrole szczególne w odniesieniu do sprzętu do aplikacji pestycydów. Ponadto Rada sprecyzowała, że choć niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do weryfikacji zgodności z rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013 (wspólna organizacja rynków produktów rolnych), powinno być ono stosowane w przypadkach, gdy kontrole przeprowadzane w związku z normami handlowymi na podstawie art. 89 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wykażą nieuczciwe lub oszukańcze praktyki.

b) Finansowanie kontroli urzędowych

We wniosku Komisji utrzymano istniejącą ogólną zasadę, że państwa członkowskie powinny przydzielać odpowiednie zasoby finansowe na kontrole urzędowe, ale zaproponowano rozszerzenie obecnego obowiązku pobierania opłat od niektórych podmiotów gospodarczych na wszystkie podmioty działające w obszarach objętych rozporządzeniem. Miało to na celu całkowite odzyskanie kosztów poniesionych w związku z przeprowadzaniem kontroli urzędowych we wszystkich sektorach, przy jednoczesnym wprowadzeniu odstępstw dla mikroprzedsiębiorstw. We wniosku nie zaproponowano utrzymania stosowanych obecnie ustalonych poziomów opłat za obowiązkowe inspekcje działalności gospodarczej związanej z mięsem, produktami rybołówstwa oraz produkcją mleka, a także w celu zatwierdzenia przedsiębiorstw paszowych i w przypadku (większości) kontroli na granicach. W zamian zaproponowano, by państwa członkowskie ustalały te poziomy w oparciu o jednolite i przejrzyste metody.

Rada uznała, że nie ma konieczności zmiany zakresu systemu obowiązkowych opłat i że istniejące ustalone poziomy tych opłat należy utrzymać, gdyż system ten jest zasadniczo zadowalający. Rada zgodziła się jednak, że państwa członkowskie pragnące pobierać opłaty na poziomie poniesionych kosztów, a nie z wykorzystaniem ustalonych poziomów, będą musiały stosować zharmonizowane zasady w odniesieniu do pokrywania kosztów i metod obliczania. Rada uzgodniła również, że państwa członkowskie powinny być zobowiązane do zwiększenia przejrzystości procesu obliczania, pobierania i nakładania opłat lub należności oraz prowadzenia konsultacji ze stosownymi zainteresowanymi stronami.

c) Rola urzędowego lekarza weterynarii

Komisja zaproponowała elastyczne podejście, umożliwiające państwom członkowskim wyznaczanie personelu, który w ich ocenie ma najlepsze kwalifikacje do przeprowadzania kontroli urzędowych, a jednocześnie zobowiązała państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich szkoleń dla wszystkich pracowników.

Rada zgodziła się, że w celu umożliwienia sprawnej organizacji kontroli urzędowych państwa członkowskie powinny określić, które osoby spośród personelu będą najwłaściwsze do przeprowadzania takich kontroli, pod warunkiem że zapewniony zostanie wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt w całym łańcuchu rolno-spożywczym oraz że zostaną spełnione normy i zobowiązania międzynarodowe.

Jednak Rada uznała za niezbędne, by w niektórych przypadkach, gdy dla zapewnienia rzetelności kontroli urzędowej wymagane są konkretne umiejętności (na przykład w odniesieniu do zwierząt żywych, mięsa lub niektórych innych produktów pochodzenia zwierzęcego), od państw członkowskich powinno się wymagać, by zwracały się do urzędowych lekarzy weterynarii. W opinii Rady powinno to pozostawać bez uszczerbku dla możliwości zatrudniania przez państwa członkowskie urzędowych lekarzy weterynarii, w tym w odniesieniu do kontroli urzędowych drobiu i zajęczaków, lub innych specjalnie wyznaczonych osób również w przypadkach, w których nie jest to wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia.

d) Uprawnienia delegowane i wykonawcze

Proponowany akt to rozporządzenie ramowe, które nada Komisji uprawnienia do określania dużej liczby jego szczegółów w drodze aktów delegowanych lub aktów wykonawczych.

W trakcie procesu analizy w Radzie szczególną uwagę zwrócono na proponowane uprawnienia Komisji. Chociaż Rada nie zakwestionowała zasady rozporządzenia ramowego ani jej nie zmieniła, przedyskutowała wiele artykułów, aby lepiej zdefiniować uprawnienia Komisji.

Ponadto w zakresie przepisów dotyczących szczególnych dodatkowych zasad w odniesieniu do kontroli urzędowych w określonych obszarach (art. 18–27) – na przykład produkcji mięsa przeznaczonego do spożycia przez ludzi, dobrostanu zwierząt, środków ochrony roślin i zdrowia roślin – Rada wprowadziła do aktu podstawowego wiele istotnych elementów i przekazała Komisji odpowiednie uprawnienia.

I wreszcie, wprowadzono okresy przejściowe w celu zapewnienia przyjęcia – przed datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia – szeregu kluczowych aktów delegowanych i wykonawczych niezbędnych do prawidłowego stosowania rozporządzenia. Ma to na celu zapewnienie, by istniejące przepisy, które zostaną zastąpione wspomnianymi powyżej aktami, były nadal stosowane, dopóki Komisja nie przyjmie stosownych aktów. Komisja powinna tego dokonać jak najszybciej i nie później niż w terminie 3 lat od daty rozpoczęcia stosowania przedmiotowego rozporządzenia. Dzięki temu nie zaistnieje luka prawna, a Komisja dysponować będzie czasem wystarczającym do przygotowania przedmiotowych aktów.

Na zdecydowany wniosek Parlamentu Europejskiego Rada zgodziła się włączyć do niniejszego rozporządzenia przepisy zobowiązujące państwa członkowskie do wprowadzenia mechanizmów umożliwiających zgłaszanie rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń tego rozporządzenia, działania następne w wyniku takich zgłoszeń oraz ochronę osób zgłaszających naruszenia przed działaniami odwetowymi, dyskryminacją lub niesprawiedliwym traktowaniem (art. 140).

IV. PODSUMOWANIE

Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w pełni odzwierciedla porozumienie osiągnięte między dwoma współprawodawcami, jak zostało to potwierdzone wspomnianym wyżej pismem przewodniczącego parlamentarnej Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli z 12 lipca 2016 r. Stanowisko to zostało następnie zatwierdzone przez Radę na posiedzeniu 10 października 2016 r. poprzez przyjęcie porozumienia politycznego.
